

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Vármegyei közgyűlés.

Kevés látogatott volt ez a tavaszi közgyűlés, dacára annak, hogy a munkaidő nem valami nagy és hogy az idő a lehető legkedvezőbb.

Némelyek ezen jelenséget abból magyarázzák, hogy a vezető férfiak iránt föltétlen a közbizalom; maguk a vezető férfiak pedig azt vélik belőle következtethetni, hogy hallatlan nagy a közöny.

Alázatos nézetünk szerint azt tartjuk, hogy sokkal helyesebb lenne, ha nem volna se a bizalom oly nagy, se a közöny oly határtalan, mint amekkora. Míg vannak és mert vannak vármegyei közgyűlések, kellene és dukálna, hogy a hatszáz közül 150, vagyis egynegyedrész mindig jelen legyen. Hiszen aki elvállalja, sőt kikorteskedi ezen tisztet és aztán egy évben egyszer is sokall befáradni a zöld asztalhoz, annak nagyon kár a mandátumot elfogadni. Mert nincs e nagy vármegyében község, melynek egy éven át itt valami fontosabb ügye meg ne fordulna s ha ilyenkor nem áll részen az illető község képviselője, hát akkor neki egyáltalán fölösleges e minőségben léteznie.

Egyébiránt — igazat szólva — valami nevezetes mozzanat nem is fordult elő. Még legnagyobb figyelmet ébresztett az alispáni jelentés, mely a vármegyei közállapotokat, különösen a rettegett árvizeket essayszerű érdekességgel tekintti át s melyet szerencsések leszünk legközelebb hozni. Miután ez éljenzőleg tudomásul vétetett, elnöklő főispán ur e jelentés kapcsában indítványozza, adjon a vármegye közönsége örömeinek kifejezést úgy a saját tisztviselői, mint a melléjük rendelt állami közegek lelkiismeretes buzgalma fölött, melyet az árvízvédelem körül tanúsítottak. Névszerint pedig mátéhazi Matkovich Lajos, Ribiczey Béla főszolgabírának és Jeney Mihály kir. mérnöknek, mint akik huzamosan és önlemondó odaadással szolgálták a közérdeket, a vármegye közönsége fejezze ki írásbeli elismerését.

Ezen indítvány közhelyeslés mellett határozatba is ment.

Méltó érdekeltséget keltett a heti- és országos vásárok rendezése ügyében megszövegezett szabályrendeleti tervezet.

E tárgyánál többen felszólaltak, névszerint a főispán, alispán urak, Matkovich főszolgabíró, Bosnyák jegyző stb.

Azonban a javaslat, mely úgy is ki fog hirdettetni, s így mindenkinek alkalma lesz ellene észrevételeit érvényesítés végett, átgondoltan szövegezve beadni, felolvasás után módosítás nélkül elfogadtatott. Ennél bölcsebbet tenni egy oly ügygyel szemben, mely számos helyi érdeknek megfigyelését igényli, nem is lehetett. De azért meg lehet nyugtatva az érdekelt közönség, nem fog föltételes, vagy összehadart munkával találkozni benne; mert hisz föl nem tehető, hogy a tervezetet a kereskedelmi kamara és vármegyei ipartanács szó nélkül helyeselte volna, ha a közvetlenül érdekelt iparosvilág érdekeivel megférőnek nem találná intézkedéseit.

Legfontosabb közérdekű mozzanata volt a közgyűlésnek az alispánnak azon közhelyesléssel fogadott javaslata, mely szerint a belügyminiszternél a már hat hó óta megválaszolatlanul ott veszteglő vármegyei községi rendőrségi szabályrendeleti tervezet megszüretendő.

Ugyanis a vármegye némely körében az tapasztalható, hogy a sokat korholt felelőségi intézmény újból népszerűsödik. Ezen visszafelé nézés oka egyedül az lehet, hogy a nép az örök a saját lelkiismerete megnyugtatóására mégis jobbnak tartja a semminél. És mert a rendőrség feállítása sokáig késik, más terveket pedig a közönség bakter-szisztémánál nem ismer, tehát visszahozza ahhoz. Növeli ezen késedelem hátrányait annak tudata, hogy ha — a mi szinte föl sem tehető — kifogások nélkül érkezne vissza azon javaslat, még akkor is annyi lesz a szervezési teendő s a kezdet nehézsége, hogy ezen évben

már alig lesz a rendőrség talpra állítható s vágányba terelhető. Teljes elismerést érdemel tehát az alispánnak azon gondossága, mellyel a tényleges szükségre s a származható közkárookra tekintettel, indokolt felterjesztésben sürgeti meg a régen vajudó ügynek végleges nyelbeállítását.

A részletekről — idő hiában — jövőre.

A csalamádé termelése és besavanyítása.

Ma már, midőn a gazda arra van kényszerítve, hogy minden követ megmozgasson jövedelmének fokozása érdekében, feltétlenül szükséges a takarmánynak nagyobb mértékben való termelése.

A gazdaság emeltyűje a sok és jó takarmány, a mit minden olyan gazda tud, a ki kedvvel, hivatással halad — kellemes, de nem tövis nélküli pályáján. — A sok és jó takarmánnyal képes a gazda sok és jó állatot tartani, ezek után sok és jó trágyát produkálni, mely végeredményében jövedelmének fokozását mozdítja elő.

A csalamádében a gazda egy olyan áldott takarmány növényét bír, mely nem hagyja cserben talán soha. A nagy tömeg mellett, a melyet ad, annak biztos sikerülte teszi előtünk oly kedvelté, hogy termelését ajánlani valóban fontos feladat.

Nem akarom részletezni, hogy mely talajokon terem meg a sűrű tengeri, elég azt mondani, hogy a sűrű, kötött hideg agyag és futóhomokot kivéve — termelése mindenütt sikerül, ha a gazda azon feltételeket megadja neki, a melyek szükségesek arra, hogy ugyanott egyéb növény is bevaljék.

Az adai m. kir. földművesiskola gazdaságában a tengeri részt trágyázott ugarban, részint repec és csalamádé tarlóban termeltetik.

Termelésénél egyrészt a Mokry-féle kézi kapáló ekék, másrészt lókapák és töltőgető ekék alkalmazása van szem előtt tartva.

A Mokry-féle kapákkal művelendő tengeri alá a talaj ősszel erős mélyítésben részesül, tavaszkor a kikelet első kedvező pillanatában rögtön megfogadjuk a talajt, mely után a 13 soros vetőgéppel oly módon lesz a mag elvetve, hogy a vető esatornák közül minden második elzáratik, miáltal a sorsától 24 cm. lesz, éppen mint az őszi és tavaszi kalászosoknál.

Vetőmagul ily módon holdanként 40 liter tengeri használtatik fel.

A kikélt tengeri első művelése abból fog állani, hogy könnyebb fajta fogas boronával a megnyomott — hengerezett — talajt felporhanítjuk s ha már a tengeri araszos nagyságra megnőtt, a kézi kapáló ekékkel a sorok kissé felhalmoztatunk és ezzel a tengeri művelése be is van fejezve.

A lókapákkal művelendő tengerit 50 cm. széles sorokba vetjük s a közönséges lókapákkal és töltőgetőkkel annak rendje és módja szerint megmunkáljuk.

E két termény között a különbség az, hogy az egyik vastagabb száron több levelet termel, de a mennyiség, mely egy holdról lekerül nem oly kielégítő, mint a mi az előbb említett eljárásnál elértük.

Mokry-féle kapák alkalmazása tehát ez eljárásnál is, igen kifizeti magát.

A tarlóban termelt sűrű tengeri valóban nagy kinése a gazdának, de sikertelése, mint általában minden tarló növénynek — bizonytalan. — Mert míg pl. 1885. és 1886. években a buza és árpa tarlókon termeltem annyi tengerit, hogy egy 1500 m. mázsát magába foglaló gödrött megtölthettem s novembertől ápril végeig 10 ökör, 14 drb tehén kitünően élt rajta, — addig 1887-ben a repec tarlóban termelt tengeri annyira elszült, hogy lekaszálni sem volt igen érdemes. — Nem is tudtam nagy fájdalomra ezen évben tengerit besavanyítani.

Hogy tehát ily eshetőségnek a jelen évben kitéve ne legyek, a trágyázott ugarasztálynak felét, hová rendszerint zabosbüköny jönne, az említett sűrű tengerivel vettem be, ezzel akarván biztosítani a télire való, besavanyítandó tengerit.

A besavanyítás keresztülvitelére a lehető legegyszerűbb és legolcsóbb módot a következőkben alkalmazom:

A már 3 évvel ezelőtt megkezdett bevermelésre használt gödör hossza 28 m. szélessége 2-50 méter, minden évben mielőtt a behordást megkezdjük rendszeren kitisztítatjuk, s az igás erő a meneteles hét végén teherrel jár ki és be belőle.

Sokan a takarmány tengerit akkor vágják, a mikor az már teljesen virágjában van, de így azon tapasztalatra jönnek, hogy a gödör nagyon lassan telik, és hogy a bevermelt tengeri felettébb összeesik.

Hogy tehát ez be ne következzék és hogy a kellő minőség mellett a mennyiség fontossága is szem előtt lebegjen: én a tengerit — melyet besavanyításra alkalmazok — akkor vágatom, mikor már a csövek szépen kezdenek kifejlődni. A learatott tengerit 2-3 napig rendszeren hagyom fektüdni, s mikor már tudom, hogy egy nagy esomó víz abból kipárolgott, a behordáshoz hozzá fogok.

A hordásra igen praktikus eszköznek bizonyult az ökörtaliga, mely akként van szerkesztve, hogy elől egy akasztóvas megnyomása után az egész terhelt taligát

félkézzel felbillentvén — a rakomány egyszerre kiömlik s egy perc múlva a fogat indulhat kifelé.

A teherrel miként említém a gödörbe lejárunk hogy ezáltal is minél inkább összenyomakodjék a takarmány.

A lehányt tengerit két ember szabályszerint jól egyengeti — s különösen oda iparkodik, hogy a gödör szélei kitömessenek, nehogy ott hézag keletkezvén, penészedés álljon elő.

Ily módon folytatjuk a behordást s mindaddig a míg csak a fogat felképes a rakásra járni — arra felhajtjuk, mert a földlog az, hogy a levegő a tömegből kiszorítottassék. — Ha pedig már ezt többé meg nem tehetjük, akkor villákkal hányjuk fel a tengerit a tömegre, legalább egy ölnyi magasságban, vagyis a meddig könnyen történhetik a felhányás; — ekkor is egy-két tanulóval a felrakott anyagot egyengettetem és tapostatom.

Az így felhalmozott mennyiséget most már kezdjük jobbról-balról földdel betakarni, úgy, hogy alul a földszínenél 1-1½ láb szélességben mintegy alapon halad a föld-rakás fölfelé mindaddig, a míg az föltől teljesen össze nem ér.

Másnap reggelre a kupac nagyot ülepszik, körös-körül repedések is látszanak, melyeket újra be kell hányni földdel, sőt az egész kupacot újra behányani nagyon szükséges, nehogy valahol a levegő behatolhasson.

Ily módon egy-két hétig mindig vizsgáljuk az ülepedést, mely abban nyilvánul, hogy repedések keletkeznek rajta. — Ezeket újra betömjük, később már elég ha csak megtapossuk a repedés helyét, s azután a földet elsimitjük fölötté.

Hat hét múlva a tömegben teljesen végbement az erjedés, mely tudományos nyelven „tejsavasferjedésnek“ neveztetik. s ha kell már ez időre fel is bontható; én azonban jobban szeretem az ily bevermelt tengerit november végén felbontani.

A kiknek módjukban áll és a kik a savanyu tengeri sajátosságát nem szeretik — mely különben a tejen is észlelhetővé válik — ha egy évig nem bontják fel az ily gödröket, állítolag ez idő után teljesen szagtalan, de azért épp oly jó takarmányt kapnak.

Nekem ez irányban még kísérletet tenni nem volt módomban, de tekintélyes gazdáktól hallottam annak állítását, valamint azt is, hogy a jól bevermelt tengeri évekig is eláll.

A csalamádé termelésre Mokry Sámuel urtól szerettem be sárga lófogó tengerit, a mellyel nagyon megvagyok elégedve.

Láttam még a csalamádénak egyáltalán eddig nem ösmert eltartási módját Pécskán, Farkas Sándor ügyvéd ur birtokán, hol azt, mint a száraz takarmányt — természetesen — kiszáradt állapotban — kazalba rakták.

Ez eljárás is igen helyes, miután ekképen nagy mennyiségű takarmányt tehet a gazda félre s különösen ott, hol a csalamádé bevermelésével valaki foglalkozni nem akar, vagy csak annyit felesleg csalamádéja van, a mennyit bevermelni nem érdemes, — követését igen üdvösnek tekinthetjük.

Szobonya Bertalan.

Hírek.

Előléptetés. Br. Bibra Frigyes, a kebelbéli honvéd zászlóaljnak közszeretben álló őrnagya, alezredessé léptetett elő. Ez alkalomból úgy a katonai, mint az előkelő polgári körökben számos megérdemelt ováció tárgya volt a népszerű parancsnok.

Előléptetések a cs. és kir. hadseregben: Novák Ferenc, Cohulsky Szaniszló, Dicht Adolf és Polák Gábor II. oszt. századosok I. oszt. századosokká; Schröder Ferenc és Cerlenják István főhadnagyk II. oszt. századosokká; Sztanójlovics István és feldsee-i Fischer Károly hadnagyk főhadnagyokká; Szieber Ferenc és Gstöttner Ottó tiszthelyettesek hadnagyokká, mind a 23-ik gy. ezredben; azonkívül Gernt János tiszthelyettes a 75. sz. gyalogezredtől az ezredhez lett hadnaggyá kinevezve.

Kinevezés. Főispán ur ömeltósága, a törvényadta jogánál fogva kinevezi: Csiesáky Mihály főispáni titkárt tb. árvaszéki ülnökké; Szemző Károly közig. gyakornokot tb. aljegyzővé, Lederer Pál és Széchenyi Tamás közig. gyakornokokat pedig tb. szolgabírákká.

A közigazgatási bizottságba tagul, a lekösönt Vojnits Lukács helyébe, a hódásági járás országos képviselője, közügyeink lelkes barátja, dr. Vojnits István, választott meg egyhangulag.

Áthelyezés. Weissenhahn Ede kiskőrösi vasuti állomásfőnök, Újvidékre áthelyeztetett.

Meghívó. A Bács-Bodrogh vármegyei Gazdasági Egyesület ig. választmánya ma május hó 1. d. u. 4 és 1/2 órákor az alispáni hivatalos helyiségben ülést tart, melyre az ig. választmány t. tagjait tisztelettel meghívom. Kelt Zomborban, 1888. évi április hó 25-én. Schmausz Endre, elnök. T á r g y a k : Értekezlet a kiállítás tárgyában. — Folyó ügyek. — Indítványok.

Közgyűlés. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága 1888. évi május hó 2-án délelőtti 10 órákor a városháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart. T á r g y : Honvédelmi miniszteri leirat a helyőrség szaporítása iránti kérelem nem teljesíthetése tárgyában és a laktanyaépítés ügyében ennek folytán szükségessé vált intézkedések megtétele. Kelt Zomborban, 1888. évi április hó 29-én. Dr. Csihás Benő, polgármester.

Rigicán

is tag-

g.

kr
 01 28
 63 47
 05 06
 74 40
 38 —
 03 02
 63 65
 48 88

Kinevezés. János Mihály Máté, zombori kir. törvényszéki jegyző az apatini kir. járásbírószághoz albirónak nevezetett ki.

Tanárválasztás. Szabadkán Mamuzsich Benedek népiiskolai igazgató az ottani főgimnáziumban megüresült természetrajzi tanszékre egyhangulag rendes tanárnak megválasztott.

A szántóvái esp. ker. papsága m. hó 26-án tartotta meg Csataalján tavaszi koronáját, mely alkalomból e megye ünnepeit főispánjához Sándor Béla őméltóságához e következő felirat intéztetett: 166. sz. Méltóságos Főispán ur! Kegyelmes Uram! Mily szerencsétlenséget, mily nyomort okozott edes hazánk számos vidékén az árvíz... az Méltóságod fájdalommal tudja és e hon minden embert szerető polgárával együtt a legmélyebben gyászolja! Kiket az isteni Gondviselés a csapások e legborzasztóbbjaitól kegyelmesen megkímélt, azoknak hazafias kötelessége: a szerencsétleneket ért eme csapás gyászos következményeit lehetőleg enyhíteni! E szent kötelesség gyakorlása alól e alkalommal sem vonható ki magát a szántóvái egyházközség katolikus papsága, melynek egyik kiváló erénye különben is... a könyörületesség! És én, megbízottja eme tiszteletré méltó testületnek azon legalázatosabb kérelemmel járulok méltóságod elé: méltóztatnék a vizkárosultak felszólására szolgáló e szeretet adományunkat (21 frt 50 kr) a böles kormányra alatt álló megyében eszközöndett egyéb gyűjtemény főösszegével együtt rendelkezése helyére kegyesen eljuttatni. Méltóságod magas kegyeibe ajánlottan maradtan méltóságos Főispán urnak Csataalján, 1888. ápril hó 27-én, aláíratott szolgája Láng Márton, esp. pleb. — A koronát követő barátságos ebéd alkalmával kedves vendégünk és jóbarátunk, tekintetes Penez Adám ur, Gara községének érdemeiben gazdag, köztisztelt és szeretetben álló jegyzője közfelkiáltással és nagy lelkesedéssel e kerület tisztelbeli főkaplánjának kikiáltott. Eljen igen soká! Adakoztak: Láng Márton 3 frt, csataaljai templompénztár 2 frt, Ribovics András 1 frt, garai tplmptár 2 frt, Dobozy János 1 frt, dautovai tplmptár 1 frt, Brihaček János 1 frt, kolluthi tplmptár 1 frt, Maison Mihály 1 frt, rigyciai tplmptár 1 frt, Vidákovich István 1 frt, bérgehi tplmptár 1 frt, Holeskay János 1 frt, szántóvái tplmptár 1 frt, Schröder György 1 frt, gákovai tplmptár 1 frt, Odry Lajos 50 kr, dr. Kalmár Sándor 1 frt. Összesen: 21 frt 50 kr.

Esküvők. Széchenyi József helybeli kir. törvényszéki elnöknek kedves és művelt leányai csütörtökön délután esküsznek örök hűségű és pedig Boriska kisasszony Zsulyevits Ernő városi számvizsgálónak, Erzsike kisasszony Vojnits István megyei aljegyzőnek.

Hangverseny. A péntek esti hangverseny, melyet a helybeli állami főgimnázium ifjúsága adott, művészi tekintetben teljesen sikertelt, bár anyagi eredmény dolgában jobban is kiüthetett volna. A közönségnek azon része, mely megszokta már, hogy a jótékony adókat végrehajtás útján szedik be rajta, talán azért, mert mostanában több is jut neki az efféle jóból, mint amennyit megbir, nem volt jelen oly nagy számban, mint más években. De másrészt örömmel láttuk, hogy az elit-közönség, akiknek jelenlétére bármily művész társaság is bírke lehetne, igen szép számmal volt képviselve. A főgimnáziumi dalárda a műsor mindhárom kardját szabatosan zengette el. Mayer Józsefnek fuvolajátéka, valamint Blumenthal Károly elzongorázott magyar ábrándja szép gyakorlottságról s érzelmes modulációról tanusított. Az Orbán című négyesben Lallosvits János jogász, ki mint az intézetnek tavali végzett nevédeke, szíveségből működött közre, teljes érvényre emelte messzeesengő tenorját. Csarsch Lajoska cimbalmosnak háromszor kellett magyar népdalait megújítani. Szavalt csak egy volt, Iventz Frigyes Petőfi Örilljével birkozott meg, még pedig egészen kielégítő sikerrel; hangejtése érthető, taglejtései plasztikusak voltak. Előadásra dieserte mesterét, dr. Margalits Ede igazgatót, aki Bergmann Ágost tanárral már hetek óta megszokta az ifjúság be-tanításának nehéz munkáját. Anyagi eredményül az estély a szegény tanulók segítő egyesülete javára 106 frt 30 krt jövedelmezett. Az összes bevétel 149 frt 60 kr volt.

Felhívás a temesvári posta- és távirdaigazgatóság kerületéhez tartozó postamesterekhez. A magyar horvát-szlavonországi postamesteri egyesület f. é. május hó 23-án tartja 13-ik évi rendes közgyűlését Budapesten. Mivel kerületünk a közgyűlésen 4 képviselő által képviseltük, ezeknek szavazás útján leendő választására hívom fel a tisztelt kartárs urakat, azon indokból, mert a magyar postaszemélyzet nyugdíj- és segélyező egylete is ugyanezen napon tartja az évi közgyűlését. E közgyűlésen elkerülhetlen a képviseltünk, mert a segély- és nyugdíj egyesületet mi postamesterek hoztuk létre, alapítottuk s így egyedül mi postamesterek vagyunk hivatali érdekeinket megővni. Azt pedig másképen nem teljesíthetjük, mint egyedül a képviselt által. Minden kartárs 4 postamesterre szavaz, a szavazati lapok hozzá, az 1 frt 50 kr. évi tagdíj pedig Bene Imre bpesti ferenc-városi postamesterhez küldendő. Vinga, 1888. április hó 28-án. Szepsy Lajos m. kir. postamester.

Esküvők. Offenheimer Ágost, sztanisicsi földbirtoke, a múlt héten oltárhoz vezette a kedves és szép bajsai Vojnits Ilona kisasszonyt Budapesten, a belvárosi templomban. — Schisler Dezső sztanisicsi segédjegyző múlt hó 28-án tartotta esküvőjét a kedves Szigriszt Ilona kisasszonnyal Zomborban.

Helyi vonat lép életbe június 1-én, mely Zombor és Ujvidék között fog naponként közlekedni. A menetv szerint a vonat esti 11 órakor indul Ujvidékről és reggeli 6 órakor ér vissza.

Halálozás. P. Antonán Simon volt ujvidéki örmény lelkész, a bécsi mechtarista rend tagja, ritka numizmatikus, ápril hó 28-án 60 éves korában elhunyt. Temetése közrésztvél mellett vasárnap ment végbe.

Uj lap. Szabadkán Ludaics Vitomir végzett joghallgató, előfizetési felhívást boesájtott ki az általa szerkesztendő „Szubatički Novine“ című szerb lapra. — Zentán pedig Bittermann Andor kiadó szerkesztése alatt „Zenta“ címen új lap indul meg.

Baleset. Pacseron m. hó 26-án Kovács Sándor községi jegyző oly szerencsétlenül siklott el a deszkajárdán, hogy egyik lába eltört.

Érdekes mechanikai színház tart csütörtök óta előadásokat, a megyeház előtti téren. Aki egypár hatos árán meg akarja látni az öt világrész nevezetéseit s mulatságot talál a szereplő, apró-cseprő emberkék bohókás jelenetén, annak ajánljuk, hogy nézze meg Kiss Adolf „természettani műszínházát.“

Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: Gyurgyovai Györgyovanszky György zombori kir. törvényszéki bíró és neje szül. Bálint Rozália, veszprémi Városi szül. Györgyovanszky Etel, Györgyovanszky Gizella szomorodott szívvel tudatják, felejtethen fiuk illetve testvérük, Györgyovanszky Gyula IV. gymn. oszt. tanulóinak, életének 14-ik évében történt kimúlását. Az elhunyt hült tetemét a róm. kath. egyház szokásai szerint folyó hó 27-én d. u. 4 órakor fognak a ferenc-esatornai állomáson lévő lakáson beszenteltetni s onnan Zomborba szállítani, a hol is folyó hó 28-án d. u. 5 órakor a szent Rókus sarkterben örök nyugalomra tétetni fognak. Uj-Verbász, 1888. ápril hó 26-án. Béke lebegjen porai felett! Az elhunytat siratják még: id. gyurgyovai Györgyovanszky György, öreg apja. Veszprémi Városy Károly, sógora. Popovits szül. Heiszler Ilka, Heiszler Ferenc, Heiszler Aladár, Heiszler Zoltán, unokatestvérei.

Himen. Fischer József topolyai kereskedő szép és kedves leányát, Ilonka kisasszonyt, eljegyezte Gáspár József szegedi posta- és távirótitászt.

Dankó Gábor bajai zenekara a nyári szezonra ismét Balaton-Füredre szerződött.

Színház. Baján Borsodi Vilmos színtársulata ápr. hó 26-án kezdte meg előadásainak sorozatát Csiky Gergely „Vasember“ című tragédiájával.

Irodahelyezés. Buchwald Simon topolyai ügyvéd, irodáját Szabadkára helyezte át.

Vasúti menetrend 1887. évi október hó 1-től.

Szegedről Székiig.		személy.	gyorsv.	gyorsv. v.
Szeged	indul	8.00	11.44	8.50
Horgos	érkezik	8.40	12.25	9.16
Palics	érkezik	9.15	1.00	10.15
Palics	indul	9.16	1.02	10.17
Szabadka	érkezik	9.34	1.20	10.36
Szabadka		személy.	gyorsv.	gyorsv. v.
Szabadka	indul	2.10	5.25	6.40
Tavankút	érkezik	2.35	6.05	7.20
Bajmók	érkezik	2.55	6.33	7.49
Militics	érkezik	3.25	7.24	8.42
Zcabor	érkezik	3.47	8.05	9.27
Szt. Iván	érkezik	4.08	8.40	10.02
Szánta	érkezik	4.22	9.02	10.24
Gombos	érkezik	4.34	9.21	10.43
Erdőd	érkezik	5.25	10.40	11.43
Dálya	érkezik	5.39	11.29	12.28
Dráva-Szarvas	érkezik	5.56	11.56	13.01
Eszék	érkezik	6.18	12.33	13.42
Eszéktől Szegedig.		személy.	gyorsv.	gyorsv. v.
Eszék	indul	8.20	3.30	11.20
Dráva-Szarvas	érkezik	8.4	4.13	11.49
Dálya	érkezik	9.15	5.04	12.38
Erdőd	érkezik	9.31	5.24	13.08
Gombosról	indul	10.21	6.24	14.08
Szánta	érkezik	10.36	6.46	14.29
Szt. Iván	érkezik	10.51	7.09	14.51
Zombor	érkezik	11.19	8.10	15.53
Militics	érkezik	11.35	8.38	16.21
Bajmók	érkezik	12.12	9.37	17.16
Tavankút	érkezik	12.30	10.02	17.40
Szabadka	érkezik	12.55	10.42	18.19
Szabadka		személy.	gyorsv.	gyorsv. v.
Szabadka	indul	5.35	2.35	6.30
Palics	érkezik	5.54	2.53	6.48
Palics	indul	5.56	2.55	6.49
Horgos	érkezik	6.35	3.34	7.27
Szeged	érkezik	7.16	4.13	8.06
Zombortól Budapestig.		személy.	gyorsv.	gyorsv. v.
Zombor	indul	6.53	11.19	8.10
Szabadka	érkezik	9.19	12.55	10.42
Szabadka	indul	9.53	2.25	11.22
Kelebia	érkezik	10.19	3.00	12.14
Kis-Szállás	érkezik	11.10	4.07	13.44
Kis-Körös	érkezik	11.17	4.14	13.51
Kis-Körös	indul	11.42	7.30	14.50
Budapest	érkezik	12.42	8.30	15.50
Budapesttől Zomborig.		személy.	gyorsv.	gyorsv. v.
Budapest	indul	8.00	2.28	9.15
Kis-Körös	érkezik	11.16	4.45	12.08
Kis-Körös	indul	11.23	4.52	12.15
Kis-Szállás	érkezik	12.31	5.42	13.40
Kelebia	érkezik	12.48	6.17	14.37
Szabadka	érkezik	1.03	6.06	15.00
Szabadka	indul	2.10	6.40	15.25
Zombor	érkezik	3.47	9.27	18.05
Szabadkától Belgrádig.		személy.	gyorsv.	gyorsv. v.
Szabadka	indul	8.59	1.46	6.18
Csantavér	érkezik	2.29	3.05	6.42
Topolya	érkezik	3.05	3.42	7.07
Hegyes-Feketehegy	érkezik	3.42	4.11	7.31
Verbász-Kula	érkezik	4.11	4.39	7.54
Ó-Kér	érkezik	4.39	5.06	8.16
Kis-Körös	érkezik	5.06	5.55	8.34
Ujvidék	érkezik	10.51	5.55	8.18
Zimony	érkezik	12.19	9.04	9.53
Belgrád	érkezik	12.32	10.10	11.35
Belgrádtól Szabadkákig.		személy.	gyorsv.	gyorsv. v.
Belgrád	indul	2.34	5.35	6.16
Zimony	érkezik	2.48	6.03	6.30
Ujvidék	érkezik	4.23	7.44	8.12
Kisvács	érkezik	8.15	10.30	8.35
Ó-Kér	érkezik	8.31	10.57	8.54
Verbász-Kula	érkezik	8.31	11.30	9.18
Hegyes-Feketehegy	érkezik	8.45	11.55	9.37
Topolya	érkezik	9.04	12.36	10.05
Csantavér	érkezik	9.21	1.04	10.26
Szabadka	érkezik	9.41	1.45	10.52
Szabadkától Bajáig.		személy.	gyorsv.	gyorsv. v.
Szabadka (vendéglő)	indul	5.45	2.45	6.30
Csikéria	érkezik	6.32	3.20	7.15
Bács-Almás	érkezik	7.18	3.52	7.52
Bikity-Borsód	érkezik	8.02	4.26	8.38
Baja	érkezik	8.52	5.02	9.28
Bajától Szabadkákig.		személy.	gyorsv.	gyorsv. v.
Baja	indul	10.26	6.50	7.35
Bikity-Borsód	érkezik	11.05	7.51	8.37
Bács-Almás	érkezik	11.45	8.47	9.39
Csikéria	érkezik	12.10	9.21	10.16
Szabadka (vendéglő)	érkezik	12.40	10.00	10.55
Kis-Körösől Kalocsáig.		személy.	gyorsv.	gyorsv. v.
Kis-Körös (vendéglő)	indul	11.37	5.05	6.00
Keel	érkezik	12.12	5.33	6.28
Óreg-Csertő	érkezik	12.44	6.00	6.55
Kalocsa	érkezik	1.11	6.23	7.18
Kalocsától Kis-Körösig.		személy.	gyorsv.	gyorsv. v.
Kalocsa	indul	9.25	2.14	3.09
Óreg-Csertő	érkezik	9.49	2.43	3.38
Keel	érkezik	10.23	3.25	4.20
Kis-Körös	érk.	10.46	3.52	4.43

Észrevétel. A kövoren nyomott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelentik.

A vonatok közlekedési ideje a budapesti idő szerint van ki-
űntetve.

Jutalmazás. Korbai Károly kulai ügyvéd ur — mint annak idején már jeleztük — egy 5000 frtos alapítványt tett oly célból, hogy ennek 6% os kamatai jutalom gyanánt a német tanylevű ev. ref. népiiskolában működő tanítók között olyképp osztandók ki, hogy a legjobb eredményt felmutató tanító a következő arányban jutalmaztatik: az első díj 150 frt, a második 100 frt és a harmadik 50 frt. Az alapító levél értelmében az egyházmegye Erdős József soóvéi lelkész és Kozma László egyházmegyei tanácsbíró személyeiben egy bizottságot küldött ki, mely bizottság március hóban sorba meglátogatta az összes német tanylevű ev. ref. népiiskolákat, annak érdekében elbirálása végett, hogy mily eredményt értek el és mutattak fel az egyes tanítók a magyar nyelv körül. Ezen eljárásokról a múlt hó 25-én Uj-Verbászban tartott e. m. közgyűlésnek beszámolója, a bizottság ajánlataira az egyházmegyei közgyűlés egyhangulag a legelső 150 frtos díjat Kiss Béla uj-szivaci kartársunknak ítélte oda, mint olyan egyéneknek, ki nyolc havi ittlé alatt mintaiskolává emelte azon osztályokat, melyekben tanít, melyek pedig a legrosszabb hirben állottak legalább egy évtized óta. Ezen, a kollégánkat ért dicsőség fénye reánk többi tanítókra is visszaverődik. Kétszeres dicsőség, mert még a ref. tanítók között ilyen jutalmak nem osztattak ki és senkinek szakképzettsége így nem ismertetett el, mint Kiss Béla kartársunké, mert a dicsőretn és dicsőségben kívül anyagi jutalomban is részesült. Adjon az Isten sok ehhez hasonló elismerést kollégánknak! Egy tanító.

O-Szapárról írják: Vilharos jégeső érte községeinket és határát m. hó 26-án. Délután fél 2 óráról 3-ig borzasztó széllel hullott az eső és jég. Gyümölcs-fáink, szőlőink s korai veteményeink tönkre vannak téve. A jeget lapátolni lehetett, sok háznak tetőzete elvitetett, s idősebb fákat is kitördelt a szél. Szóntán és Doroszlón szintén volt jégeső.

Hymen. Bulkeszen ápril hó 21-én jegyet váltott Hettesheimer Frigyes torzsai kereskedő Neidhöfer Erzsike kisasszonnyal.

Színészet. Bezdánból írják: Városunkban Kis Ferenc színtársulata m. hó 24-én adta 8-ik előadását. Műsorozatát képezte: „Fehő Klári“, „Árendás zsidó“, „Vörös sapka“, „Bozóti Márta“, „Váljunk el“, „Kintornás család“, „Piroska-Boriska“ és „Paraszt kisasszony.“ Ha kritikát akarunk a bemutatott műsorozat után írni, összegében annyit vallhatunk, hogy a társulat a közönség müigyényéhez alkalmazott darabjaival nemcsak egzisztenciája érdekében, de a hivatászat s e téren elérhető tökélyesülés igyekezetével oldotta meg eddigi előadásait. Maga a társulat jó, fiatal erőkből áll, egyike-másika a hivatásnak ugyszólván próba-éveiben: a midőn a napi bizonytalan falat tudatával lelkében a sokat ígéro hivatottság ösztöne működik, más része pedig már nagyobb városainkban is kipróbált tehetségek. Csatlakoz-nek azért, aki a vidéki színészet megszokott kicsinyítő füvegén át itélve úgy vélekedik, hogy Kis jelenlegi társulata a letint téli évadnak fecske utjára bocsájtott otthont kereső madarai; nem, mert a társulat kollegiálisan összetartó tagjai oly törekvéssel működnek, mely felléptében tud élvezetet nyújtani, társadalmi alkalmazkodása pedig a színpadon kívül a közönséggel szemben ildomos és nem oktroiált. A társulat nő tagjai közül: Kisfaludi Ilon, Hetényi Antónia (kellemes énekesnő), Honti Emma, Katona Zsigmondné s az anya szerepekre Molnár Anna bármely nagyob társulatban is méltó helyet tölthetnek be. Ugyancsak ezt állíthatjuk a férfi szereplőkről: Kiss, Hajdu, Kardos, Katona, Ágotai (fiatal, szép jövőjú komikus) és Keszthelyi legyen megemlítve. Kár, hogy a társulat az alig pár hónap előtt huzamosb időn át itt szerepelt Füredi társulatát úgy gyorsan követte, mert bár a „jó“ után sokkal jobb erők működnek, de végre is az a műpártoló publikum, mely a társulatnak a napi, még oly szolid költsézesi igényét biztosítani tudná: nálunk kevés, nagy részben pedig közönyös s így, ha sajnálatunkra Kis társulata anyagi reményeiben esalatközne, ne önmagában, hanem a körülményben lelje okát. X.

Pályázat van hirdetve a kulai kir. járásbírószágnál írnoki állásra 2 hét alatt.

Uj könyvkereskedés. Schön Adolf az iskola-
utcai Hecht-féle könyvesboltot átvette és minden szakla-
vágó szerelvényvel ellátta.

Körözés. Okirat hamisítás büntette miatt vádolt Bácsin Brdár Mita Zomborból mint illetőségi helyéről ismeretlen helyre eltávozáva, az összes hatóságok az iránt kerestetnek meg, miszerint nevezett kézrekerülése esetén az alóliit kir. tvszék elé leendő állíttatása céljából a legközelebbi kir. ügyészéghöz átkísértetni sziveskedjenek. Személyleírása: zombori születésű, 69 éves, nap-számos, róm. kath. özvegy, termete magas, haja szőke, orra szája rendes, beszéli a bunyevác, szerb nyelvet, irni olvasni nem tud, ruházata paraszatos. 1887/88. Zombori kir. törvényszék.

Színház.

Das Spitzentuch der Königin (ápr. 26.)
Hát bizony a királynő esipkekendője elég rongyos volt. Anig új seprő volt a társulat, jól ment, „neue Besen kehren gut“ — de most — „jetzt kehren sie zum Beösen.“ Az előadás szörnyen keservesen akart haladni, a főbb szereplők olyan álmosan játszottak, mintha már egészen megunták volna Zombort és alig várhatnák, hogy Apatinba mehessenek, megtanítani a svábokat a helyes Wienerisch dialectusra. Boré Lisette (kisasszony) kedvesen énekelte ugyan a „Trüffel“ dalt, és Moravi is egy új oldalról és igen előnyösen mutatta be magát, mint comicus: a praecceptor szerepét igen jól érvényesítette, Swoboda jó volt, mint mindig az ily burlesk szerepeken, Müller és Pichler Gusztá dalai is tetszettek, hanem az egész előadás vonatottságát, hiányosságát mind ez nem pótolhatta. Ha az előadások jósága ugy osztályoztatnák, mint az ementhali sajt, t. i. a nagy hiányok képeznek előnyét, akkor a mai igen finom sajt lett volna.

Rip (ápr. 28.) Volt egyszer egy mesterlegény, a kivel egy mézárós fogadott 20 krba, hogy oly ügyesen tudja a baltával levágni a legény körmét, hogy annak ujjába bele nem vág. A fogadás folytán a mézárós suhint és szerencsésen levágja a legény fél ujját is, mire ez, vérző ujját magasra tartva kiáltozza: megnyertem a fogadást! — Nekem ugyan nem fáj oly nagyon, ha rozszul játszanak, se az ujjam, se a szivem nem vérzik ammiatt, hanem azért alkalmazhatónak tartom e példalózást

és én is örömmel kiálthatom: ime igazam volt, mikor megjö- vendültem, hogy ha oly operette kerül sorra, a hol majd játék kell, akkor nem fogja a társulat helyét megállni. Ilyen ripacsos Rip előadás még nálunk nem volt. Swoboda hanggal nem győzte — többnyire csak marquee- rozta — játékkal pedig eljátszotta Rip szerepét. Pichler Gusztó kihagyta legszebb dalát, a levél-áriát, hogy mért, azt ő tudná megmondani — de gustibus etc.

A kék hegyek szelleme, egy kukkantás nem sok, de annyit sem énekelt. A játék többi részei is úgy mentek összevissza, hogy igazán eredeti és új Ripet láttunk, de nem kérünk belőle másodsor. Talán már Apatinban képzelték magukat?

Szidnók vagy dicsérnök néha a többi szereplőt is, de a nevekben nem bízunk. Ugyanis meggyőződünk, hogy az egész díszes testület csak valami 20 lélekből áll, hanem a színlepon szebbnél szebb, változatos névsor figurál, mely szerint talán 50-en is lennének. Zavarba lehetne őket hozni, ha valamelyiket azon a néven hírnák ki, a mellyel a színlepon figurál. Mert két szerepet vi- selnek folyton, az egyik szerint valami marquis, a más- sikk szerint meg valami nem létező, vagy már régen esen- des polgári foglalkozásához, akévesebb babért de bizo- tosabb vacsorákat hozó beretváláshoz visszatért mu- zsafi nevét is viselik a tekintetes statisza uraságok. Az igazgató pedig a neveket oly ügyesen gruppirozza a színlepon, mint az a gazdag ember, akinek az a leg- főbb gondja, hogyan csoportosítsa a sok semmittevést úgy, hogy az kizs tevékenységnek lássék. Arról foly- nak az alkudozások, hogy a társulat még egy pár napra engedélyt kapjon, amit halljuk nem akarnak meg- engedni hazatias aggodalmak miatt. Azt hiszem, az lenne a leghalaziasabb, ha még 2 hétre itt tartanák őket, mert akkor tudom soha többé sem ők, sem más német „Tha- lianus“ többé ide be nem teszi a lábát úgy abbrenol- nának, — ha még több ily botrányos előadást adnának, mint Rip! Akkor aztán adhatnák úgy mint a szegény orfeusos tette, mikor már nagyon rosszul állt a szé- nája a „Christus kinszenvedéseit!“

Prinz Methusalem (ápr. 29.) nem fogja elérni Methusalem korát mint operette, azt megjövendülhetem neki. Ep oly ostoba szövege van, mint a legtöbbnek. Zenéje Straussé, tehát van benne szép keringő („Oh Schöner Mai, der Liebelei“), melyet a fes Boré, mint Methusalem szépen énekelt. Boré Methusalem ma oly esinos volt, hogy sokan felsóhajthattak: mily kár, ily fiatal és már is Methusalem! — Az egész darabban ő volt a „Tüpfel auf dem i.“ Swoboda ahol mókáz- hatik, köztetszés között játszik, így ma is, mint herceg, mikor a fejedelmet elnevezi „erhabene Bagagenak“. Ilyent persze Ripben nem tehet.

A társulat ugylátszik nem szereti a harmadik fel- vonásokat, mert azt mindig módfelett körülmélik. Vagy pedig nagyon éhesek már a végefelé? Swoboda is talán azért ette meg a birodalmi almát, mint fejedelem?

dr. patajászándor.

A műveletlenség erkölcsi következménye.

Abány ember, annyi gondolkodásmód. Hányan és hányféleképen irtak már a jó nevelés és tanítás szükségéről és meg sem merítették ki e tárgyat annyira, hogy itt-ott még valami mondani való ne akadna. Gondos megfigye- lés oly tapasztalatra vezet bennünket, melyet elhallgatni nem lehet.

A nép jólétének, tiszta erkölcsének s főképp meg- elégedésének egyedül biztos alapja a felvilágosultság. Jó- zan gondolkodási és némi ismeretekkel bíró ember sok- kal hasznosabb, mint a műveletlen, bárgyú, ki sem önmagának, se másnak hasznára lenni nem tud. Oly ember, ki iskolába nem járt, semmi hasznos vagy okos beszédet nem hallott s nemes érzelmeiről fogalma nincs, szánalomra méltó teremése az Istennek.

Vannak emberek, kik bölesőjüktől sirjokig egyéb kötelességet nem ismernek, mint megszerezni valami keveset, mivel éhségüket csillapítsák. S ha talán ösztön- szerileg vagy atyai örökségkép némi becsületérzessel bír, ezt munkával szerzi meg, ilyenkor még hagyján- De vajmi kevesebb van ez így. Ez az érzés is isme- retlen legtöbbnyire az ilyen emberek előtt. Akkor dol- gozik az ilyen, ha más mód nem nyílik valamire szert tenni, de sokkal szivesebben esen és esal. Pártolja a rosszat s ellensége minden szigorú, kötelességtudó em- bernek.

Hallottam egy öszbevegült, becsületben álló em- bert, kinek ifjú korában sikerült egy rablót megölnie, így nyilatkozni: igazán sajnálom, hogy megöltem azt az embert, mert nem volt rossz. Kár érte. Se kérdésre: miért kár? azt felelte: mert csak azoktól rabolt, akiknek volt.

Szinte összerázkódtam ezen okoskodásra. S ez az ember érdemeit hozoz egy oly hőstettért, melyet bün- nek tartott véghez vinni. Ime a tudatlanság szomorú okoskodása. És ez a nép közt gyakran előfordul, főképp oly vidékeken, hol iskola nincs s a gyermekek káros tudatlanságban nőnek fel. Vagy mi egyéb lehet oka annak, hogy a tudatlan nagy tömeg mindig rajongva beszél a hírhedt rablók s utonállókról. Miért pártolja s rejti el oly gyakran a tolvajokat? Miért van barátságban velük s miért ad menhelyet nekik? Nem fél tőlök, mert semmije nincs, sőt szereti őket, mert nincs érzése a jó s nemes iránt. Örül, ha jobb módú embertársa kárt szen- ved, mert szive durva és esiszolatlan, Minden szava minden tette önzést árul el. Ha nekem nincs, másnak sem legyen, ez legkedvesebb gondolata. Hadd lopják meg a gazdagot, hiszen annak van.

De azt nem gondolja meg, hogy az a jómodú vagy vagyonos ember fátadott s dolgozott vagyonáért s sokszor kinos verejtékkel szerette krajcárjait. Nem tudja, hány gondteljes álmatlan éjébe került némely családapának, míg családjának biztos létét szerzett, s mégis örül, ha egy elvetemült gonosz az ilyet tönkre tesz. Vagy mi az oka annak, hogy a tanult s művelt ember iránt oly kevés bizalommal s jóakarattal van?

Évtizedekkel ezelőtt a nép szomorú sorsa kezünkbe adta volna a kulcsot, de ma egészen másként állunk. Miért zúgolódik ma is a törvény ellen? Miért jajgat s panaszkodik, holott másnak is éppen annyi a köteles- sége. De ezt a tanulatlan nép nem látja be, mert nem képes belátni. Nincs tiszta fogalma a társadalmi helyzet- ről. Nincs tájékozva a polgári jogok s kötelességek terén. Délapáinak panaszja örökségkép szállt reá s nincs, aki felvilágosítsa az akkori s mostani helyzet különbsége felől.

Szánandó az ilyen állapot. Szegény nép, mennyivel nehezebb teszi önmagának ugyis nehéz helyzetét. S talán ha nem képzelné magát igazságtalanul elnyomott- nak, a társadalom legszerencsésebb osztálya lehetne. Ha el tudná gondolni, hogy minden állásban, minden osztály- ban, kiszabott teendője van az embereknek, s hogy néha a bársonyszéken ülő miniszternek több gondja van, mint neki s hogy jobban kimeríté azt szellemi munkája, mint őt a nyári hőségben az aratás vagy eséplés, ha tudná, hogy az általa gyűlölt kaputos éppen olyan szol- gája a társadalomnak, mint ő maga, s hogy azok többet dolgoznak az ő jólétéért, mint ő viszont — ugy bizonyára hasznosabb tagja lenne a társadalomnak, s sokkal hübb, önfeláldozóbb fia a hazának.

Aki nem figyelte meg meg az ilyen nép életét, kedélyét s gondolkodásmódját, annak fogalma sincs szomorú tudatlanságáról. Nem is hiszi az, hogy csakis ennek kifolyása a sok társadalmi mételey s elvetemültség. Nagy jótéteményt gyakorolnak tehát azok, kik az ilyen szellemszegényeknek alamizsnát adnak. De még nagyobb azok, kik arra hivatják, hogy őket egészen gondjaik alá fogadják; s ezek főképp a tanítók. Ismét csak, azok kik oly szerény osztályát képezik a társa- dalomnak, kik oly kevés elismerésben részesülnek, s kiknek mégis a legszebb, legmagasabb hivatásuk van. Tegyenek, fáradjanak ők tehetőségükhöz képest, s munkájuk legszebb jutalmát hivatásuk fonségének tudata adja meg, mert azt hiszem, gazdagon van megjutalmazva az, kinek nemes lelke jótettért hála nem számít.

Mariska.

Ó-Becse, 1888. ápril 24.

(Árviz szünőfélében: tűz: a civilizációnak való óriási haladás; taka- rékosság.)

A Tisza rohamosan apad. Hála a megfeszített szor- galomnak, nagy töltésünk kiállotta a vizpróbát, persze a kísérlet szép összeget emésztett fel. Zsákok ezrei nyu- gosznak most a Tisza kebelében, a mely ugy látszik nagy kedvelője az e nemű tápláléknak s talán azért is jelenik meg oly gyakran ezen különlegességet élvezendő. Hát a sok rözse, kóró, szalma, fuvar, napszámmra kiadott óriási összegek! No de hát túl vagyunk a veszélyen s jó reménnyel nézünk az év hátralevő része elé. Enli- tettem legutóbbi levelemben, kiket illet a dicséret, e mellett maradok most is s még egyszer étetem az illetőket!

Tegnap délután olyan vészharang-féle kongás hal- latszott a városház tornyáról. Megdöbbenve jutottak eszünkbe az ország számos részében dühöngött tűzvé- szek. A heteken át rémítőgő viz-veszély után már a legrosszabbtól tartottunk, a mennyiben meglehető sél is fújt, némileg vigasztalt azonban az, hogy a vészharang nem a szokott ijesztőn, hanem inkább olyan mélabán- kongott és vagy gyakorlatlan, vagy pedig gyengédebb kezek művére vallott. A trombitát is valami gyenge és nem az ismeretes toronyőri tídő fújhatta, szóval minden olyan szokatlan valami volt, hogy a felizgatott kedélyek rohamosan lepték el a városház tágas udvarát, teljes megsemmisítéssel veszélyeztetvén annak parkirozását. Mindenki szemei a pizaival rokonságban levő karesú toronyra irányultak és bámulatunkra a torony erkélyén megelevenítve láttuk azt a jelenetet, mikor a bátor ma- gyar nők annak idején a magas toronyban, zászlót lo- bogtatva buzdították a harcosokat a török elleni véde- kezésre. Itt is egy nő ruháját lengette a szél, vörös, tüzet jelző zászlóval egyik kezében, a másikkal a vész- harangot kongatván, szájában pedig az óriási trombitá- val, melynek külső vége az erkély korlátjára támasz- kodott. Megtádtuk tehát, hogy tűz van, a zászlóról azt is, hogy mely irányban garázdalkodik. Mások hason esetben az előfogatosok lovai a fűzőlt fogatokba való behámozgatásuk alkalmával a türelmetlenség, a borza- dálytól ágaskodnak, nyeritenek, rugdalóznak, de a jelen alkalommal ugy látszik a toronyon gyengéd nő pillant- ván meg, mint a legszelebb barányok engedték ma- gukat befogatni, ezzel a gyengéd nem iránti finomabb érzelmeiknek adván tanujelét. Hiában, borzasztó a tűz, de enyhíti a borzalmat, ha azt nő jelzi, annyival inkább, mert ez — legalább Ó-Becsen szokatlan jelenség s a mióta a község létezik, hasonló nem észleltetett. Elgon- dolkoztunk, mit jelenthet ez, micsoda legújabb rendel- kezés ez, milyen legújabb vívmánya ez a női emanci- páció elvének? Amerikában, Svájcban vagyunk-e, ahol ma-holnap a férfiak végzik a női, viszont ezek a férfi munkákat? Ó-Becse község a civilizáció e nemében első helyet foglalna el az országban?!

Nagyon természetes, hogy a dolognak utánna néz- tünk és exaltált állapotunkból a prózák legnagyobbikára szálltunk le. Ugyanis a talány következő megfejtését nyertük: Az új aerában az elüljáróságot a legnagyobb takarékosági szellem szállván meg. Kimondatott az, hogy az eddigi 2 toronyőr közül az egyik elboesáttatik. Mint- hogy pedig azt kívánni nem lehet, de fizikai lehetetlen- ség is, hogy egy ember éjjel-nappal folyvást örködjék a község fölött, expedienst kellett találni arra nézve, hogy a kecske is megéljen, a káposzta is megmaradjon. Hosszas tanácskozás, bizottságok (jogügyi, egészségügyi, közrendészeti) kiküldése, ezek jelentései után felkel va- lami a zöld asztal mellől s Kolumbusz Kristófhöz méltó önelégültséggel felkiált: heuréka! vagyis szabadon for- ditva: „megvan“. A városatyák arcáról leolvasható volt egy részről a fölötti aggodalom, hogy hát ha a „meg- van“ nem is igazi „megvan“, hanem talán „meg nincs“, más részről pedig az elégtelt mosoly a fölött, hát ha csakugyan megvan?! Sírj esend. A szónok kipirult arc- al, szelid, de mégis győzelmes hangon elmondja, hogy „legjobb lesz az egyik toronyőrt elboesátni, a másikat megtartani s minthogy feleséges ember, naponkint 12 órát a férj, 12-öt pedig a feleség örködjék, de azért a toronyőr fizetése marad a régi.“ Soha ily vidám arcokat! A szónokot körül veszik, kezét fogják vele, dicsőítik, magasztalják, nagy jövőt jósolnak neki. Nagy Sándorhoz hasonlítják, ki a gordiusi csomót ily ügyesen ketté vágta! Boldog község! A két toronyőr azalatt a legnagyobb flegmával pipál a toronyban, a feleség készíti az ebédet, nem is álmódván hivatásának legközelebb ily módon leendő profanáltságáról! Az egyik bakter már rég meg- kapta azóta elboesáttatási okmányát, a másik pedig fele- ségestől a toronyba fészkelte magát, onnan örködvén felváltva a község fölött. Ez történt meg Ó-Becsen 1888-ik évben, ez a magyarázata a legutóbbi esemény- nek. Nem tudom miért réstőllek ezt az ó-becsei tűzoltók? Hiszen talán azért is aludt el a legutóbbi tűz olyan gyorsan, hogy tűzoltókra is alig volt szükség! Ugy látszik

a gyengébb nem még a tűznek is imponál. Van ennek azonban még egy eredménydús következménye is. A község hallomás szerint a kövezésből fennmaradt remi- niscenciák részbeni törlesztése címén jelentékeny össze- get küldött az illetékes pénzüzetekhez. Nem-e az egyik bakter elcsapása folytán megtakarított összegből sikerült a községnek törleszteni, a mint talán az adósságsinálás- nak is a 2 bakteri fizetés volt az okozója?!

A nagy eredmény valahogy oda ne kényszerítse az elüljárók nejeit, hogy férjeiket a hivatalban helyette- síteni kénytelenitessenek, mert akkor elnémul a város- háza, siri esend vonul be a törvénytermekbe s az eddigi lármás egyenetlenség helyébe a legszebb egyetértés tít fel tanyáját. Ki tudja, mit rejt a jövő méhében? Meg- látjuk.

Milicához.

— Május elsőjén. —

Nem t'om mikor születél,
De ma köszöntlek én, —
Nem is születetél te,
Csak május elsőjén.

Midőn a hosszú útról
Jön a madársereg,
S föléled énekétől
Mező, liget, berek;

Midőn a kikeletnek
Legszebb virága kél;
Tavaszzól, ébredésről
Minden levél beszél;

S az emberek szívében
A szerelem terem:
Akkor kellett születned
Teneked Édesem!

Pataj Sándor.

Naptár.

Május.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
1 Kedd	Fülöp s Jak.	Fülöp s Jak.	19 P. János
2 Szer.	Zsigmond	Zsigmond	20 T. Tivad.
3 Csüt.	† feltalálása	Monika	21 N. Csüt.
4 Pént.	Flórián	Amália	22 N. Péntek

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

NYILTTÉR. *)

Válasz Stankovits Lázár ujdonsült gorombaságaira.

A „Bácska“ legutóbbi számának nyilttérben sze- melyemre vonatkozó közlemény olvasásakor első felin- dulásban a sajtóperre, mint egy Stankovits Lázár ellenében igénybe vehető egyedüli törvényes és meg- tartó eszközre gondoltam.

Ánde higgadt megfontolás után beláttam, hogy biz' ennek megindítása esetében saját képviselője is előbb az orvosi megfigyelést indítványozná s ebből fo- lyólag akkor Vác helyett a lipótmezei villában rendez- nének be részére állami számadásra vagy szegény Ó-Sza- pár község terhére (melynek elég nagy csapása így is) szállást; célszerűbbnek találtam tehát a t. közönséget ez ember személyem ellen táplált nemtelen gyűlöletének indokáról ugyan e helyen felvilágosítani.

Ugyanis tény az, hogy az idézett közleményben Stankovits Lázár legnagyobb dühe ellenem irányul, noha az általa panaszolt gratulációt aláírták dr. Schmausz, Tessényi és Boldizsár kartársaim, valamint dr. Schmausz- nak helyettese, Vicsok András is; kiknek részessége velem szemben tehát kell, hogy teljesen egyarányúnak tekintessék. Ezek már mindannyian voltak perbeli kép- viselői is, s el is veszítették pereit éppen úgy, mint én irodavezetőkörömbe a kutyaperét; tehát hogy ily brutális módon csupán réam törjön s személyemet meghur- coló cikket irasson, mindenesetre annak kell, hogy más, a t. olvasó közönség előtt ismeretlen, oka is legyen.

De hát van is ilyen. Stankovits nemtelen boszuját legelőször magamra vontam az által, hogy egy földhöz ragadt szegény gab- naügynök nevében bepereltem. E perben felemmel bírósá- gon kívül kiegyeztet, a tőkeövetelésről váltott adott neki, aki azt saját aláírásával megoldva eszkomptáltatta, a perköltséget pedig nekem megküldeni ígérte s két év óta mindig küldi;

majd ezen ügynök őt ismét általam peresítette, mely perben sajátkezü írását és aláírását megtagadván, ily rosszhiszemű eljárással szemben a törvény szigorát a bírságolás tekintetében is kértem alkalmazni;

végre pedig, hogy az ó-sztapári segédlelkész által ellene indított rágalmozási fenyítői ügyében a panaszló képviselőjét elvállalni elég bátor voltam.

Okos ember természetesen megtudja az ügyvédben különböztetni a képviselőt a magánembertől; de Stan- kovitstól ezt elvárni nem lehet; mert felfogásának ebbeli fogyatkozását már az is eléggé igazolja, midőn a kutyaperéről adott ismertetése alkalmával azt állítja fel- lélem: „akkor a járásbíró ítéletét minden ízében igazság- talannak jelentette ki s engemet oly kintüntetésben részesített stb.“ Igenis én ama perben a bűnös vádlott fűlehallatára igyekeztem adott információim értelmé- ben ártatlanságát állítani és bizonyítani; de ha belőlem, a védőügyvédből ítélőbíró tettek volna meg, akkor a vádlott még hathatósabb indokok mellett lett volna marasztalva; mert nemcsak hogy egy nem til- mas helyen s nem a csöszre lötte le a nem kőbor, kol- loncélküli kutyát; s mert nemcsak hogy 3 tanu a vád- lott általi lelovást egyhangulag eskü mellett beigazolták, de azért is, mert vádlott azt előttem, hogy a kér-

*) Az e rovatban közlöttétek nem vállal felelősséget a szerk.

dékes kutyát gazdájának szállásán kereszttülhajtva kivégezte, őnmaga beismerte.

Amint azonban O-Sztapár községében a nyugalom helyre nem fog állhatni, míg ez ember ott lakozik, éppen úgy nem is remélhetni, hogy uton-utfélen egyik vagy másik ismerősét minden adott ok nélkül ezután is meg ne marja.

Bárki olvassa el a „Zomhor és Vidéke“ 32. számának felpanaszolt közleményét, a legrosszabb felfogás sem fog abból „durva megtámadást“ kibetűzni.

Sőt mi több, a levelezőnek közleménye, melyért mi semmiféle felelősséget nem is vállaltunk, elválasztandó azon néhány sor gratulációtól, amit tulajdonképpen aláírtunk.

Hogy pedig mi testületileg járásbíráknál gratulálunk és ez alkalommal neki egy névtelen támadó ellenében nyíltan elismerést szavazunk, ez bizonyára ké-

pez olyan belügyet reánk nézve, mint az ó-sztapári névtelen földbirtokosra nézve az ő rágalmozása.

Végül annak megbíráását, vajjon az apatini Schmausz-féle irodának (nem írni, hanem 7 évi irodavezetői időből) én vagyok-e hálára lekötözöttje, vagy megfordítva a z n e k e m, bizza nálánál s cikkjének megfogalmazójánál illetékesebb és beavatottabb fórumra, egy fenytői kutyapertől, annyi ismeretet, mely ahhoz szükséges, nem szerezhettek.

E soraim nem válasz provokálására, hanem csupán saját igazolásomra szánvák; azért kijelentem, hogy Stankovits bármily sértően és ocsmány kifejezésekben is támadna ellenem; vele, ki másnak kezével írni s másnak fejével gondolkozni kénytelen, ki a „gospodar“ számba csak azért jő, mert a ködment posztó kabáttal feleselte, polemikába nem ereszkedem.

Apatin, 1888. ápril 30-án.

Dr. Kék Lajos,
apatini ügyvéd.

426. szám.

1888.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. királyi járásbíróóság 7814/1887. számú végzése által Menczer Henrik ó szivaci lakos javára Mirity Novák ó szivaci lakos ellen 4900 frt tőke, ennek 1885. évi augusztus hó 15. napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 91 frt 94 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 520 frtra becsült 10 métermázsas buza, 40 métermázsas eszves kukorica, 1 kukoricagóré és 6 drb lóbol álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 2672/1837. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Ó Szivacsaon a község házában leendő eszközökre 1888. évi május hó 14. napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. § a értelmében a leg-többet ígérőknek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1888. évi ápril hó 26-án.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

H I R D E T É S E K.

1740. szám.

k. ig. 1888.

Pályázat.

Bács-Bodrogh megye zentai főszolgabírósa alá tartozó Mohol községében elhalálozás folytán üresedésbe jött adóügyi jegyzői állásra — az 1886-ik évi XXII. t. c. 82. § a értelmében pályázat nyitattik. Felhivatnak azok, kik ezen állás elnyeréséért folyamodni szándékoznak, hogy a fent hivatkozott t. c. 70. §-ában, illetve az 1883. évi I. t. c. 6. §-a rendelkezéséhez képest felszerelendő folyamodványukat jegyzői képesítési bizonylat, születési anyakönyvi kivonat, előbbi szolgálati és erkölcsi bizonyítványokkal felszereljen, **f. évi május hó 21-ik napjáig** alulirt főszolgabírónál nyújtsák be. A választás f. évi május hó 23-án reggel 9 órákor fog Mohol község házában megejteni.

Ezen jegyzői állással 700 frt fizetés és 300 frt lakbér-illetmény, nemkülönbön 12 kerületi lánca adómentes föld élvezete van összekötve, megjegyzetjük, hogy a hivatalos nyelv magyar, de az illető megválasztandónak a szerb nyelvet írásban és fogalmazásban tökéletesen kell értenie.

Zentán, 1888. ápril 25-én.

Matkovits Lajos,

főszolgabíró.

10. sz.

tkvi 1888.

Árverési hirdetés.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Virter Eleonora végrehajtónak Prokseh Antalné sz. Rasztovszky Anna végrehajtást szenvedő elleni 300 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő s Zombor város belterében fekvő, a zombori 6467. sz. tjkvben A. 7. alatt foglalt Prokseh Antalné szül. Rasztovszky Anna nevében álló (5844—5846) hr. 261. ö. i. sz. ház és beltelekre 440 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1888. évi június hó 18-ik napján délelőtti 9 órákor ezen telekkönyvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 44 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t. c. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1888. évi április hó 5. napján.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

3-1

Visszavonhatlanul! Előleges jelentés! Csak 2 napig!

BORN L.

angol-amerikai óriási sátor

C I R C U S A,

a megyeháztéren.

Zombor, esütőtörökön, 1888-ik évi május hó 3-án esti pont 7 $\frac{1}{2}$ órákor fényes kivilágítás mellett

nagy megnyitó díszelőadás

a magasabb lovaglás, lóidomítás, testgyakorlat és ballet stb. köréből.

A személyzet mintegy 90 tagból, a lóistálló 60 kitünő, nemes fajú lóbol áll.

Fellépte az összes általában **elsőrangú és legkitünőbb művészekből** álló személyzetnek. Felette a sz. tartalmu igen érdekes műsorozattal.

Sok egyéb között:

BALLET-EGYVELEG.

Elővezetése az idomított

ÓRIÁSELEFÁNTNAK

stb. stb.

NB. A zenedarabok a saját kitünő zenekar által lesznek előadva.

Pénteken, május hó 4-én d. u. 2 órákor a városi hatóság különös engedélye folytán

NAGY DÍSZ-KÖRMENET

a főtéren át, lovakkal, elefántok, tevék, dromedárok s dísz-kocsikkal stb.

Pénteken, 1888. évi május hó 4-én délután 4 órákor

rendkívüli nagy díszelőadás

az egész művész-személyzet felléptével.

Pénteken, 1888. évi május hó 4-én este 7 $\frac{1}{2}$ órákor

visszavonhatlanul

nagy bucsú-díszelőadás

teljesen új, felette érdekes műsorozattal.

Tudomásul! A lovarda-sátor **teljesen vízmentes** és a közönség eső és szél ellen védve van.

Helyárak: Főntartott hely (számított hely) 1 frt 50 kr. — I. hely 1 frt. — II. hely 60 kr. — III. hely 30 kr. — Gyermekek s katonák örmestertől lefelé az I., II. és III. helyen csak a felét fizetik.

Tudomásul!

Az utiterv előre történt meghatározása folytán, **egyetlen egy előadással sem tarthatik több, mint a mennyi a falragaszokban** kitéttetve van.

Tisztelettel:

BORN LAJOS,

lovarda-tulajdonos és igazgató

2-2

Zombor, 1888. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

9000. sz.

tk. 1887.

Árverési hirdetés.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Zdrahal Virter Mária végrehajtónak néhai Misin Gyuka örökösai végrehajtást szenvedők elleni 150 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (az apatini kir. járásbíróóság) területén lévő, O-Sztapáron fekvő, az ó-sztapári 494 sz. tjkönyvben foglalt, Misin Gyuka nevében álló A. 516. hr. 430. ö. i. sz. ház és 376 □ öl beltelekre 492 frt, úgy a 863. hr. sz. 3 hold 1525 □ öl szántóföldre 1329 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi július hó 10-ik napján délelőtti 10 órákor az ó-sztapári község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. törvények 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t. c. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1887. évi november hó 21-én.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Hirdetés.

A néhai Stein Márk örökösének tulajdonát képező az iskola-utca és Erzsébet körut sarkán levő ház és beltelek szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál és vételi ajánlatokat elfogad **1888. május hó 15-ig**

Barthall József.

3-1